

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
DLA
GMINY DĘBICA ZA 2020 ROK**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o
wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 2019r.
poz. 2277 z późn.zm/.

Dębica, marzec 2021r.

WSTĘP

Rada Gminy Dębica dnia 23 stycznia 2020 roku, Uchwałą Nr XV/181/2020 przyjęła „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dębica na rok 2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym / Dz. U. z 2020r. poz. 713/ oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 2019r. poz. 2277 z późn.zm/ oraz Uchwały Nr XV/181/2020 w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dębica na rok 2020”

Podstawowymi celami Programu było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów w tej sferze.

Gminny Program obejmował kilka obszarów realizacji, między innymi zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczą tylko osób zgłoszonych i nie odzwierciedlają całego problemu. Alkoholizm dotyka wiele osób.

Instytucja zobowiązana do leczenia odwykowego stosowana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma na celu instytucjonalne motywowanie do podjęcia terapii odwykowej. Utrudnieniem w realizacji ustawowej procedury jest lekceważenie wezwań Komisji na posiedzenia Komisji i lekarza biegłego. Dzieje się tak, ponieważ nie ma właściwego żadnego skutecznego środka przymusu.

Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu w sensie prawnym. Przymus można zastosować zgodnie z zapisami ustawy na etapie doprowadzenia osoby nadużywającej alkoholu na badania przez biegłego, na rozprawę w Sądzie i do Zakładu leczenia odwykowego.

Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w takim zakładzie wbrew jego woli. Członkowie Komisji starają się przeprowadzić rozmowę tak, aby skłonić osobę nadużywającą alkohol do „dobrowolnego” podjęcia leczenia odwykowego. W tym celu wykorzystują zgromadzony materiał tj. wniosek, informacje, notatki służbowe.

W 2020 roku Komisja rozpatrzyła wniosków osób nadużywających alkoholu. Analizując liczbę osób zgłoszonych do Komisji należy pamiętać, że ustawową procedurą objęte są nie tylko osoby zgłoszone w danym roku kalendarzowym. Podejmuje się bowiem działania skierowane do wszystkich osób zarejestrowanych jako osoby nadużywające alkoholu. Są to sprawy, których prowadzenie ze względu na specyfikę choroby alkoholowej (nawroty, mechanizmy obronne, a zwłaszcza mechanizm zaprzeczeń) jest rozciągnięte w czasie, wstrzymane i odnawiane.

Opis zjawiska na podstawie diagnozy :

W celu poznania rozmiarów zjawiska alkoholizmu w gminie Dębica podjęto różnorodne działania umożliwiające nakreślenie skali problemu na terenie gminy Dębica oraz poznanie postaw społecznych wobec tych problemów.

W ramach diagnozy sytuacji lokalnej przeprowadzono następujące badania:

- ❖ Badania ankietowe wśród dzieci i młodzieży szkolnej (IV-VIII klasa szkoły podstawowej) z terenu gminy Dębica, dorosłych mieszkańców gminy Dębica oraz sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych
- ❖ Wywiady z lekarzami szpitala psychiatrycznego oraz z kadrą pracującą na oddziale leczenia uzależnień od alkoholu
- ❖ rozmowę z pracownikami świetlicy socjoterapeutycznej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- ❖ rozmowy z pracownikami instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy społecznej na terenie powiatu dębickiego – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

ANALIZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY DĘBICA W 2020 ROKU

1. Sprzedaż napojów alkoholowych :

Stan punktów sprzedaży alkoholi na terenie gminy Dębica na koniec 2020 r. wynosił **punktów** , w tym :

1/ punktów sprzedaży alkoholi z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży /sklepy/ - **51 punktów**

w tym :

- o zawartości alkoholu - do 4,5 % oraz piwo,
 - od 4,5 % do 18 %,
 - powyżej 18 % - **36 punktów**
- o zawartości alkoholu - do 4,5 % oraz piwo, - **6 punktów**
 - powyżej 18%
- o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwo - **7 punktów**

2/ punktów sprzedaży alkoholi z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży /gastromia/ **10 punktów**

w tym :

- o zawartości alkoholu - do 4,5% oraz piwo,
 - od 4,5 % do 18 %,
 - powyżej 18 % - **4 punkty**
- o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwo - **5 punktów**

- o zawartości alkoholu - do 4,5 % oraz piwo, - **1 punkt**
- powyżej 18%

Stan punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Dębica w okresie trzech lat przedstawia się następująco :

ROK	SKLEPY	GASTRONOMIA	RAZEM
2018	50	10	60
2019	49	10	59
2020	51	10	61

W roku 2020 uzyskano od wykorzystywanych zezwoleń opłaty w łącznej kwocie **364 791,29 zł.**

2. Sprawozdanie z działalności Świetlicy Terapeutycznej w Pustkowie-Osiedlu za 2020 rok.

I. Realizacja zaplanowanych zajęć

W roku 2020 realizowano plan pracy, poszerzając go o działania doraźne wynikające z bieżących potrzeb wychowanków i środowiska. Do świetlicy uczęszczało 32 dzieci ze szkoły podstawowej. Na niektóre zajęcia – zwłaszcza sportowo – rekreacyjne czy teatralno – plastyczne przychodziło doraźnie więcej uczestników. Zajęcia prowadziło 4 wychowawców. Mają one różnorodny charakter: komputerowo – matematyczne, rekreacyjno-sportowe, plastyczno-teatralne terapeutyczne. Wszystkie zajęcia cieszą się zainteresowaniem dzieci, przy czym w zajęciach plastyczno - teatralnych w większości biorą udział dzieci młodsze. Zajęcia sportowo – rekreacyjne prowadzone są w hali sportowej przy szkole oraz boisku „Orlik”. Z uwagi na pandemię zajęcia prowadzone były od stycznia do marca 2020 roku, a potem od września do grudnia (z przerwami). W realizacji zajęć nastąpiły utrudnienia ze względu na obowiązujący reżim sanitarny. Stosowano przepisy MEN, rekomendacje GIS. Dzieci przychodzące na zajęcia miały możliwość odrabiania zadań domowych przy pomocy wychowawców, nadrabiania zaległości i braków. W czasie zajęć plastyczno- teatralnych przygotowano jasełka on-line „Zaśpiewajmy kolędę Jezusowi” Postawy altruizmu i empatii były kształtowane poprzez włączanie się w różne akcje charytatywne, m.in.: Kolędnicy Misyjni, zbieranie słodyczy dla dzieci z Domu Dziecka w Dębicy. Dzieci zawsze mają okazję pokazania efektów swojej pracy podczas akademii szkolnych i środowiskowych, przeglądów. W czasie zajęć komputerowych podopieczni uczą się obsługi komputera i programów komputerowych, rywalizują w organizowanych konkursach wewnętrznych. Uczą się także tworzenia krótkich tekstów na bieżące tematy i umieszczają je na stronie internetowej szkoły. Ponadto dzieci uczestniczą w programach profilaktycznych organizowanych w szkole. Różnorodna oferta tematyczna dotycząca profilaktyki przemocy i uzależnień ukazana poprzez inscenizacje teatralne oraz dyskusja aktorów z dziećmi to jedna z bardziej wartościowych form

oddziaływania wychowawczego na współczesne młode pokolenie. Zaplanowane działania nie wszystkie zostały zrealizowane z uwagi na sytuację pandemiczną.

2. Zajęcia wynikające z planu pracy ubogacane są imprezami okolicznościowymi:

- karnawałowa dyskoteka połączona z konkursami
- rajdy rowerowe po najbliższej okolicy
- udział w Walentyńce dla Jezusa
- jasełka on-line „Zaśpiewajmy kolędę Jezusowi”

W okresie ferii zimowych w styczniu 2020 roku we współpracy ze szkołą realizowano program profilaktyczno – wychowawczy.

Świetlica współpracuje z takimi instytucjami, jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dożywianie dzieci), Caritas przy parafii w Pustkowie- Osiedlu, Sąd Rodzinny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Dębicy w rozpoznawaniu sytuacji rodzinnej dzieci i wszechstronnie rozumianej pomocy. Opiekunowie świetlicy są w stałym kontakcie z wychowawcami dzieci ze szkoły podstawowej i pedagogami oraz rodzicami.

3. Wnioski do dalszej pracy:

- prezentacja dokonań dzieci w szkole i środowisku lokalnym celem ich dowartościowania i pokazania ich talentów
- dalsza współpraca z instytucjami środowiska lokalnego: CKiB, Klub Sportowy „Chemik”, Caritas, GOSiR, Stowarzyszenie „Nasza Sprawa”
- korzystanie w sezonie wiosennym i jesiennym z boisk zewnętrznych przy szkole i boiska „Orlik”
- korzystanie z siłowni „pod chmurką” celem rozwijania tężyzny fizycznej
- zacieśnienie współpracy z rodzicami, tzw. grupa wsparcia dla rodziców
- kontynuowanie spektakli teatralnych, programów o tematyce profilaktycznej i terapeutycznej
- wyjścia na krytą i odkrytą pływalnię w miarę możliwości
- zorganizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi z lokalnego środowiska

3. Problemy alkoholowe wśród dzieci i młodzieży.

W każdej szkole na terenie gminy zatrudnieni są pedagodzy w swoim zakresie czynności między innymi mają prowadzenie profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej, prowadzą więc i organizują różnorodne programy profilaktyczne.

Efektom działań zatrudnionych pedagogów na terenie gminy jest zwiększająca się z każdym rokiem liczba młodzieży i rodziców objętych działaniami profilaktycznymi oraz liczba profesjonalnie przygotowanych do tych działań nauczycieli.

Ponadto w szkołach wprowadzono obowiązek uchwalania przez radę pedagogiczną „Szkolnego Programu Profilaktyki” – spójnego z programem wychowawczym szkoły.

Opracowanie i realizacja tego programu wymaga systematycznego i planowego wykorzystania różnorodnych form oddziaływań takich jak : realizacja programów profilaktycznych w klasach, imprezy profilaktyczne, czy też happeningi. Działania zawarte w programie dotyczą : zapobieganiu przemocy, zapobieganiu wypadkom, wulgaryzmom językowym, paleniu papierosów, picciu alkoholu oraz zażywaniu substancji psychoaktywnych.

Szkoły gminne prowadziły on-line edukację pro zdrowotną, promocję zdrowia, zdrowego stylu życia bez używania środków odurzających i substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Uczestniczyły on-line w programie społecznym „Szkoła bez przemocy”

W roku 2020 w 13 Zespołach Szkół prowadzone były on-line z udziałem dzieci, młodzieży i nauczycieli różne zajęcia profilaktyczne oraz pogadanki dla rodziców w czasie szkolnych wywiadówek. Zostały przeprowadzone on-line warsztaty profilaktyczne dla uczniów tj. : „Nie zmarnuj swojego życia”, „Przemoc, cyber – przemoc, alkohol”, spektakle : „Gadająca niespodzianka”.

4. Udzielone zostały dotacje dla Stowarzyszeń w 2020 roku.

Plan dotacji na 2020 rok wynosił **151 300 zł** wydatkowano **115 000 zł** jako dotacje dla Stowarzyszeń organizacji pożytku publicznego.

W/w kwota została przeznaczona na :

Nazwa zadania	Organizacja, której przyznano dotację	Kwota dotacji
Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród młodzieży i dzieci w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych oraz sportowych i programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie sołectwa Pustynia.	Uczniowski Klub Sportowy „ORLETA” Pustynia.	1.200 zł
Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród młodzieży i dzieci w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych oraz sportowych i programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie sołectwa Podgrodzie.	Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „VIATOR” Podgrodzie	1.100 zł
Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród młodzieży i dzieci w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych oraz sportowych i programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie sołectwa Brzeźnica.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Brzeźnicy	1.200 zł
Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród młodzieży i dzieci w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych oraz sportowych i programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie sołectwa Stobierna.	Uczniowski Klub Sportowy SOKÓŁ w Stobiernej	1.000 zł
Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród młodzieży i dzieci w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Głobikowa	1.000 zł

oraz sportowych i programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie sołectwa Głobikowa.		
Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród młodzieży i dzieci w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych oraz sportowych i programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie sołectwa Nagawczyna.	Centrum Wolontariatu Dzieci i Młodzieży Gminy Dębica	2.000 zł
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności wśród dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic terapeutycznych na terenie Gminy Dębica.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa Dębica	1.500 zł
Dofinansowanie zajęć artystyczno-kulturalnych dla młodzieży i dzieci zagrożonych patologią społeczną na terenie sołectw.	Stowarzyszenie „Orkiestra Dęta – Gmina Dębica” Pustków-Osiedle	3.000 zł
Wspieranie działalności placówek udzielających pomocy psychologicznej osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom.	Podkarpackie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym i Ich Rodzinom „JUTRZENKA” Dębica	1.500 zł
Organizowanie zajęć mających na celu przeciwdziałanie problemom alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży (organizacja konkursów, zajęć rekreacyjno-sportowych) na terenie sołectwa Pustynia.	Młodzieżowy Uczniowski Ludowy Klub Sportowy w Pustyni	2.000 zł
Organizowanie zajęć mających na celu przeciwdziałanie problemom alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży (organizacja konkursów, zajęć rekreacyjno-sportowych) na terenie sołectwa Pustków-Osiedle.	Klub Sportowy „CHEMIK” Pustków-Osiedle	2.000 zł
Organizowanie zajęć mających na celu przeciwdziałanie problemom alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży (organizacja konkursów, zajęć rekreacyjno-sportowych) na terenie sołectwa Pustków-Osiedle.	Gminna Akademia Piłkarska Gminy Dębica Chemik Pustków	5.000 zł
Organizowanie zajęć mających na celu przeciwdziałanie problemom alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży (organizacja konkursów, zajęć rekreacyjno-sportowych) na terenie sołectwa Pustków.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Pustkowie	1.500 zł
Organizowanie zajęć mających na celu przeciwdziałanie problemom alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży (organizacja konkursów, zajęć rekreacyjno-sportowych) na terenie sołectwa Paszczyna.	Uczniowski Klub Sportowy w Paszczynie	1.500 zł
Organizowanie zajęć nauki pływania dla dzieci klas I-III z terenu Gminy Dębica zagrożonych patologią społeczną.	Klub Sportowy „CHEMIK” Pustków-Osiedle	75.000 zł

Wspieranie działań promujących styl życia wolny od alkoholu, w tym także działań profilaktycznych o charakterze sportowym i kulturalnym kierowanych do dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego na terenie sołectwa Paszczyzna.	Ludowy Klub Sportowy PASZCZYNIAK	5.000 zł
Wspieranie działań promujących styl życia wolny od alkoholu, w tym także działań profilaktycznych o charakterze sportowym i kulturalnym kierowanych do dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego na terenie sołectwa Stasiówka.	Ludowy Klub Sportowy STASIÓWKA	5.000 zł
Promocja zdrowego stylu życia poprzez właściwe odżywianie i aktywność fizyczną oraz uświadamianie negatywnych skutków alkoholizmu.	Centrum Wolontariatu Dzieci i Młodzieży Gminy Dębica	2.000 zł
Wspieranie działań promujących styl życia wolny od alkoholu, w tym także działań profilaktycznych o charakterze sportowym i kulturalnym kierowanych do dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego na terenie sołectwa Zawada.	Ludowy Klub Sportowy „BASZTA” w Zawadzie	2.500 zł

5. Pozostałe wydatki – plan 193 119,69 zł – wykonanie 102 094,15 zł.

W/w kwota została wydatkowana na :

- prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi w świetlicy profilaktycznej (umowy - zlecenia dla nauczycieli), organizację posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opłatę za przeprowadzenie badań osób uzależnionych od alkoholu przez lekarza psychologa – kwota **31 697,99 zł**

- zakup wyposażenia do świetlicy terapeutycznej w Pustkowie-Osiedlu (zakup gier, materiałów biurowych, plastycznych, laptopów, maseczek, żeli antybakteryjnych, drukarki, tonerów, papieru ksero, niszczarki, mebli i wyposażenia), udział w programie „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”, – zakup ulotek, zakup książek o tematyce szkodliwości spożywania alkoholu, broszur i gadżetów – kwota **61 186,96 zł**.

- opłaty za przeprowadzenie badań osób uzależnionych od alkoholu przez lekarza biegłego – psychiatrę, spektakle, warsztaty oraz prelekcje profilaktyczne w szkołach i w zakresie zapobiegania patologiom – kwota **6 930,00 zł**.

- szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – kwota **2 279,20 zł**.

W realizacji zadań Programu Komisja współpracowała ze szkołami z terenu gminy, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisariatem Policji w Brzeźnicy, Sądem Rejonowym w Dębicy, Poradnią Odwykową w Straszęcinie, Zespołem Interdyscyplinarnym oraz organizacjami pozarządowymi.

W sumie na Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Dębica w 2020 roku została wydatkowana kwota w wysokości **217 094,15 zł**.

Sporządziła :

Darłak Dorota